

HYVINVOINTIRAPORTTI 2022

SISÄLTÖ

Johdanto

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen kunnissa

Määritelmä Megatrendeihin pohjautuen

Tietopohja hyvinvointia arvioitaessa

Vuoden 2022 hyvinvointiraportointi ikäryhmittäin

Varhaiskasvatusikäiset, koululaiset ja nuoret

Työikäiset

Ikäihmiset

Tulevaisuuden näkymät

Hyvinvoinnin edistämisen erillisohjelmat ja -suunnitelmat

JOHDANTO

- Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (6§) velvoittaa kuntia laatimaan valtuustokausittain laajan hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman sekä raportoimaan vuosittain kunnanvaltuustolle suunnitelman toteutumisesta.
- Vihdin kunnanvaltuusto hyväksyi Laajan hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman vuosille 2021–2025. Laajassa hyvinvointikertomuksessa ja -suunnitelmassa asetettujen tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutumisen seuranta muodostavat hyvinvointiraportin rungon.
- Hyvinvointia ja terveyttä koskevaa indikaattoritietoa hyödynnetään raportissa arvioitaessa asetettujen toimenpiteiden vaikuttavuutta.
- Vihdin kunta hyödyntää hyvinvointikertomustyössä sähköistä hyvinvointikertomustyökälua, josta hyvinvointiraportti löytyy kokonaisuudessaan.
- Hyvinvointiraportti on laadittu yhteistyössä Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen kanssa.
- Tulevaisuudessa raporttia tulee täydentämään visualisointituotteen avulla koottu indikaattorisältö. Kehittämistyö on toteutettu alueen kuntien ja hyvinvointialueen yhteisenä kehittämishankkeena.
- Raportin sisältö on aiempaa suppeampi johtuen kunnan ja hyvinvointialueen yhdyspintojen keskeneräisyydestä.

HYVINVOINNIN JA TERVEYDEN EDISTÄMINEN KUNNISSA

- Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on sekä kuntien että hyvinvointialueiden lakisääteinen tehtävä. Kunnalla on ensisijainen vastuu hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä siltä osin kuin tämä tehtävä kytkeytyy kunnan muihin lakisääteisiin tehtäviin.
- Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tulee kytkeytyä kunnan strategiseen suunnitteluun (tavoitteet ja toimenpiteet) ja päätöksentekoon.
- Kunnan on koottava kuntalaisten elinoloja, hyvinvointia ja terveyttä koskevaa seurantatietoa. Tämä tulee tehdä yhteistyössä hyvinvointialueen sekä muiden toimijoiden kanssa koottavan seurantatiedon kattavuuden, laadukkuuden ja vertailtavuuden vuoksi.
- Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen koskee lähtökohtaisesti kaikkia kunnan toimialoja.

MÄÄRITELMÄ MEGATRENDEIHIN POHJAUTUEN

Vihdin hyvinvointisuunnitelman runko muodostuu megatrendien sekä valtioneuvoston periaatepäätösten pohjalta seuraavien pääteemojen kautta huomioiden kaikki ikä- ja väestöryhmät.

Vahva mahdollisuus osallisuuteen:

- Kuntalaisosallisuuden rakenteiden aktiivinen kehittäminen. Uudenlaisen avoimuus- ja osallistamiskulttuurin luomisella vahvistetaan keskinäistä luottamusta ja aktivoidaan kunnan osallisuuden verkostot osaksi hyvinvointityötä.

Hyvät arkiympäristöt elää:

- Asuinympäristön terveellisyys, turvallisuus, esteettömyys ja esteettisyys.

Hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta edistävät toiminnot ja palvelut:

- Ihmisellä on mahdollisuus hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta edistävään toimintaan sekä laadukkaisiin ja yhdenvertaisiin palveluihin.
- Hyvinvointialueiden muodostumisen yhteydessä tulee varmistaa kuntalaispalveluiden saatavuus sekä hyvä yhteys hyvinvointialueen palveluihin kaikkien palveluiden osalta.
- Kunnan hyte-työn organisointiin tulee jatkossa kiinnittää erityistä huomiota.

Päätöksenteolla vaikuttavuutta:

- Päätöksentekijät edistävät hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta sekä vähentävät kaikilla toimillaan eriarvoisuutta.

TIETOPOHJA HYVINVOINTIA ARVIOITAESSA

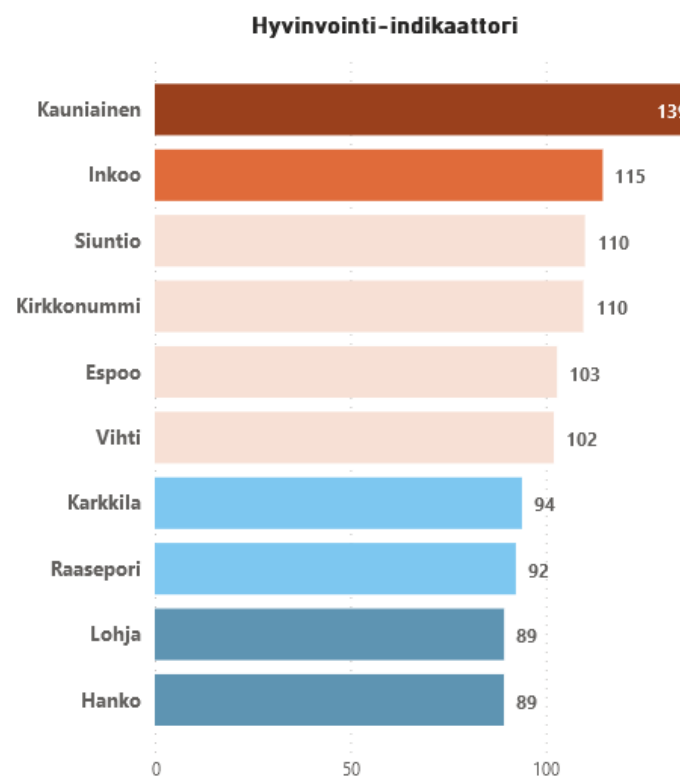
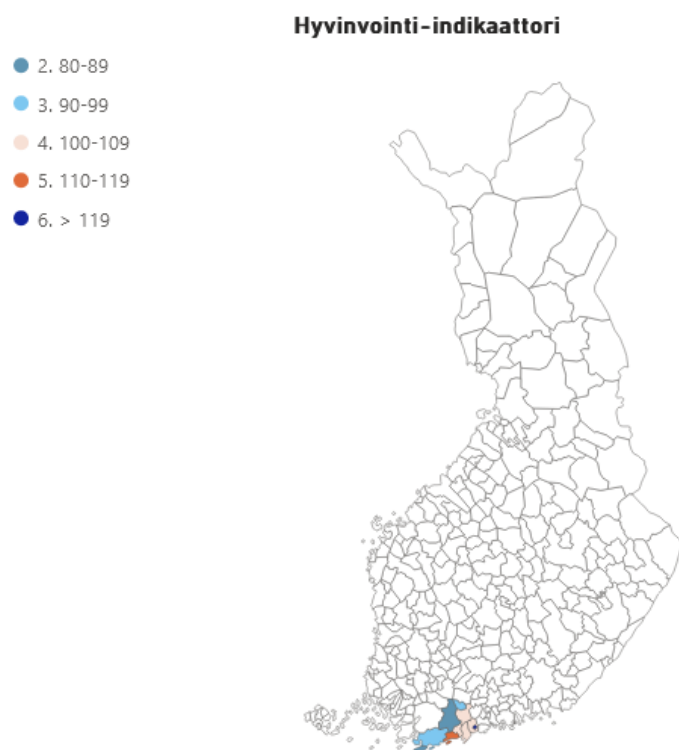
- Hyvinvointiraportin tietopohjan muodostavat erilaiset hyvinvointia ja terveyttä suoraan tai välillisesti kuvaavat indikaattorit.
- Indikaattorien päivitystiheys vaihtelee: osa indikaattoritiedosta kerätään ja päivitetään vuosittain, osa harvemmin. Tämän vuoksi hyvinvointiraportin sisältö vaihtelee vuosittain.
- Joka toinen vuosi toteutettavan kouluterveyskyselyn tulokset muodostavat ison osan lasten ja nuorten hyvinvointia kuvaavasta tietopohjasta. Kysely toteutetaan parittomina vuosina, joten vuoden 2022 hyvinvointiraportti ei sisällä kouluterveyskyselyn avulla kerättäviä indikaattoreita.
- Sosiaali- ja terveysministeriö johtaa parhaillaan käynnissä olevaa vähimmäistietosisältöasetuksen valmistelutyötä, jonka ensimmäisessä vaiheessa määritellään kuntien ja hyvinvointialueiden hyvinvointikertomustyössä käyttämä vähimmäistietosisältö. Asetuksen on määrä astua voimaan 1.1.2024.

KUNTALIITON HYVINVOINTI-INDIKAATTORI

Koonti-indikaattori laaja-alaisen hyvinvoinnin mittaamiseksi

- Koonti-indikaattori koostuu kolmesta osa-alueesta: elintaso, yhteisyyssuhteet ja itsensä toteuttaminen. Indikaattori on suhteutettu keskiarvoon 100. Vihdin tulos 102 tarkoittaa keskivertoa parempia tuloksia. Indikaattori perustuu kvantitatiiviseen tietoon. Päivitystiheys on kaksi kertaa vuodessa.

Tilastoissa käytetään viimeistintä saatavilla olevaa kuluvan vuoden aluejakoa.

A family of three is hiking on a wooden boardwalk through a dense, sunlit forest. The man in the foreground is wearing a brown t-shirt with 'FINN RIDER SUPPLY' and camouflage pants. The woman is wearing a black tank top and shorts, with a baby in a carrier on her back. The forest is filled with tall birch trees and lush green undergrowth. The text 'VUODEN 2022 HYVINVOINTI-RAPORTOINTI IKÄRYHMITTÄIN' is overlaid in large white letters at the bottom of the image.

**VUODEN 2022 HYVINVOINTI-
RAPORTOINTI IKÄRYHMITTÄIN**

A close-up photograph of a young child with blonde hair, seen in profile from the side. The child is holding a bunch of fresh strawberries with green leaves and stems. The child's eyes are closed, and they appear to be smelling the strawberries. The background is a soft-focus outdoor setting with green foliage. The text is overlaid in the lower right quadrant of the image.

**VARHAISKASVATUSIKÄISET,
KOULULAISET JA NUORET**

VARHAISKASVATUSIKÄISET

- Tavoite: Tuen oikea-aikaisuus ja saavutettavuus (pandemia-ajan jälkihoidon huomioiminen)
- Kaksivuotinen esiopetuskokeilu
  - Mukana kuusi päiväkotia
  - OKM / Oikeus oppia -ohjelma
  - Koulutuksellisen tasa-arvona vahvistaminen, esiopetuksen laadun ja vaikuttavuuden kehittäminen sekä tiedon lisääminen

KARVIAINEN

- Lastensuojelu
  - Ilmoitusten määrä väheni edelliseen vuoteen verrattuna 12 %.
  - Mielen terveyteen liittyvien pulmien lisääntyminen näkyy lastensuojelussa.
- SIB-hanke
  - SIB-hankkeessa tuetaan perheiden hyvinvointia sekä vanhempien työllistymistä ja opintoja toisella asteella.

KOULUIKÄISET

- Tavoitteet:
  - Yhteisöllisyyden ja osallisuuden vahvistaminen kouluissa
  - Tuen oikea-aikaisuus ja oikeanlainen tuki
- Hobby hour
  - Harrastamisen Suomen malli
  - 70 kerho- ja harrasteryhmää, mukana yli 800 lasta
  - Saavutettavuus: maksuttomuus, koulukuljetukset
  - Kaksi eri valtionavustusta
- Koulupudokkuus
  - 9.-luokkalaisista 98 % saanut päättötodistuksen
  - Poissaoloihin puuttumisen malli

**HARRASTAMISEN
SUOMEN MALLI**

KARVIAINEN

- Neuvolapalvelujen ja kouluterveydenhuollon tarkastuksia toteutettiin normaalisti.
- Ryhmätoimintaa kuten Friends, Malti ja Cool Kids.
- Kuraattorityön keskeinen fokus oli yhteisöllisessä hyvinvointityössä, jota suunniteltiin ja toteutettiin yhdessä muiden esiopetus- ja koulutoimijoiden kanssa.

NUORET

- Tavoitteet:
  - Nuorten kokonaishyvinvoinnin tukeminen
  - Osallisuuden vahvistaminen
  - Palveluiden hyvä saavutettavuus ja laadukkuus
- Koulu- ja oppilaitosnuorisotyö
  - Kehittämishankkeet (2021–2022 & 2023–2024)
  - Toimintaa mallinnettu ja laajennettu
  - 6. lk – toisen asteen loppuun
- Nuorisotyöttömyys laskenut
  - Nuorten työpajan asiakasmäärät kasvussa
  - Työkokeilijoiden määrä kasvanut merkittävästi

KARVIAINEN: ALLE 25 V MAKSUTON EHKÄISYKOEILU

- Osa Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -hanketta
- Kattavat, sujuvat ja yhdenmukaiset sekä helposti saavutettavat ehkäisypalvelut
- Sis. raskauden ja seksitautien ehkäisyä, seksuaali- ja lisääntymisterveyttä edistävän neuvonnan ja seksuaalikasvatuksen
- Kuntien asukkaat ja opiskeluterveydenhuollon asiakkaat
- Projektin alkoi 3/22. Maksuttomien ehkäisyvalmisteiden jakaminen alkoi 1.9.2022 ja jatkuu vuoden 2023 loppuun.

VARHAISKASVATUSIKÄISTEN HYVINVOINTI

1. Tuen oikea-aikaisuus ja saavutettavuus (Pandemia-ajan jälkihoidon huomioiminen)

TAVOITE	TOIMENPIDE	VASTUUTAHO	MITTARI	TOTEUMA
<p>Tuen oikea-aikaisuus: Lapsi saa oikea-aikaisesti tarvitsemaansa tukea ja vanhemmat vahvistusta omaan vanhemmuuteensa. Läheisverkostolla ja muilla arjen verkostoilla sekä peruspalveluilla on tärkeä merkitys perheiden hyvinvoinnin kannalta. Vanhempien tuki erotilanteissa Digitaalisten palvelujen kehittäminen</p>	<p>Perhekeskustoimintaa kehitetään ja yhtenä keskeisenä osa-alueena on kohtaamispaikkatoiminta. (vertaistuki) Perhevalmennuksia kehitetään edelleen. Sosiaaliohjaajien jalkautumisesta varhaiskasvatuksen yksiköihin on saatu hyviä kokemuksia ja toimintaa jatketaan. Esiopetuksessa toteutetaan hyväksi todettua 6 askelta kouluun toimintamallia. SIB-hankkeen avulla tuetaan vakavassa syrjäytymisvaarassa olevia pikkulapsiperheitä. Perheet ohjautuvat toimintaan neuvolan kautta. Avioliittolain mukaisen sovittelutoiminnan kehittäminen</p>	<p>Kunnan varhaiskasvatuspalvelut</p> <p>Karviainen: Perhekeskus</p>	<p>Sotkanet ja hyvinvointi-/terveyskyselyt, varhaiskasvatuksen osallistumisaste, kuntalaisille suunnattu kysely palveluista (asiakaskokemukset)</p> <p>Neuvolan laajojen terveystarkastusten peittävyys</p> <p>SIB (pitkäaikaisseuranta)</p>	<p>Perhekeskusalueella toteutettiin kohtaamispaikkatoiminnan implementointia alueen järjestöjen, PTKY Karviaisen, Vihdin kunnan ja seurakunnan toimijoiden yhteistyössä.</p> <p>Terveystarkastukset toteutuivat normaalisti vuoden 2022 vuoden osalta, mikä näyttöä neuvolaikäntimäärien nousuna.</p> <p>SIB-hanke on edennyt suunnitelman mukaisesti.</p>

KOULUIKÄISTEN HYVINVOINTI

1) Yhteisöllisyyden ja osallisuuden vahvistaminen kouluissa 2) Tuen oikea-aikaisuus ja oikeanlainen tuki

TAVOITE	TOIMENPIDE	VASTUUTAHO	MITTARI	TOTEUMA
<p>Yhteisöllisyyden ja osallisuuden vahvistaminen kouluissa</p> <p>Tuen oikea-aikaisuus ja oikeanlainen tuki</p> <p>Digitaalisten palvelujen kehittäminen</p> <p>Ennaltaehkäisevä päihdekasvatustyö</p>	<p>Kiusaamisen ja yksinäisyyden ehkäiseminen</p> <p>Harrastetakuu, koulukerho- ja harrastustoiminta</p> <p>Opiskeluhuollon toimivuus ja suunnitelman laatiminen</p> <p>L-U Sote ja erikoissairaanhoidon järjestää koulutusta lasten ja nuorten mielenterveysongelmiin, IPC-menetelmä masennuksen hoitoon sekä Cool Kids -hoitomenetelmä ahdistuksen hoitoon. Opetuspalvelut pilotoi Back2School -interventiota, jonka avulla vähennetään koulupoissaoloja.</p> <p>Yhteistyössä moniammatillinen päihdevalistustyö: vanhempainillat, Haltuun-tunnit</p>	<p>Kunnan opetus- ja hyvinvointipalvelut (opiskeluhuolto ja nuorisopalvelut) Karviainen</p> <p>Karviainen: Perhekeskus</p> <p>Sivistystoimi, seurakunta, poliisi, Karviaisen perhekeskus</p>	<p>Sotkanetin tilastot</p> <p>Kouluterveyskysely</p> <p>Koulu kuntoon -hankkeen kautta teetetty toukokuun 2021 aikana hyvinvointikysely kaikille kunnan 7.-luokkalaisille oppilaille, 8.- ja 9.-luokkalaisilla kouluterveyskysely, koulupoissaolojen seuranta ja poissaoloihin puuttuminen</p> <p>Oppivelvollisuuden laajeneminen > päättötodistuksen saaminen, pudokkaiden seuranta (uusi Valpas-järjestelmä)</p> <p>Laittomien huumeiden käyttö</p> <p>Asennemuutos huumeisiin suhtautumisessa (THL/kouluterveyskysely)</p>	<p>Vihdin 9. luokkalaisista oppilaista 98 % sai päättötodistuksen keväällä 2022.</p> <p>Koulupoissaolojen puuttumisessa on toimittu kuntatasoisen opiskeluhoitosuunnitelman liitteenä olevan poissaoloihin puuttumisen mallin mukaisesti. Opetushallitus on antanut määräyksen, jossa opetuksen järjestäjän tulee 1.8.2023 alkaen tehostaa poissaolojen ehkäisemistä, niiden seuranta ja niihin puuttumista.</p> <p>Karviainen perhekeskus osallistui päihdevalistustyöhön asiakas- ja perhekohtaisesti sekä kutsusta osallistumalla vanhempainiltoihin.</p>

NUORTEN HYVINVOINTI

1. Nuorten kokonaishyvinvoinnin tukeminen, osallisuuden vahvistaminen, palveluiden hyvä saavutettavuus ja laadukkuus

TAVOITE	TOIMENPIDE	VASTUUTAHO	MITTARI	TOTEUMA
<p>Yksinäisyyden ehkäiseminen, psyykkiseen hyvinvointiin panostaminen, kuormittuneisuuden ja ahdistuneisuuden vähentäminen</p> <p>Digitaalisten palvelujen kehittäminen</p>	<p>Kunnallisella nuorisotyöllä on sekä palveluja tuottava että koordinoiva rooli: yhteistyö eri julkisten sekä kolmannen sektorien toimijoiden kanssa on keskeistä. Nuorten koulutautuminen sekä työllistyminen vahvistavat yhteiskuntaan kuuluvuutta.</p> <p>Toimiviin palveluihin satsaaminen; nuorisotilatoiminta, etsivä nuorisotyö ja verkkonuorisotyö Kesäleirit, Haltuun-tunnit (päihdekasvatustyö) Koulu- ja oppilaitosnuorisotyön kehittäminen hankeavustuksella</p> <p>Jalkautuva työ nuorten pariin</p> <p>Nuorisovaltuusto-toiminta</p> <p>Ankkuritoiminta</p> <p>ICP- ja Cool Kids -koulutukset</p>	<p>Kunnan nuorisopalvelut</p> <p>Karviainen: Perhekeskus</p>	<p>Sotkanet Kouluterveyskysely</p> <p>Valtakunnallinen nuorisobarometri Asiakaskokemukset / nuorille suunnatut kyselyt</p>	<p>Kunnallisen nuorisotyön osaamiskeskuksen Kanuunan nuorisotiloille teettämä kysely, Vihdin tulokset (arviointiasteikko 1–5):</p> <p>Voin olla turvallisesti oma itseni nuorisotilalla 4,5</p> <p>Nuorisotilalla tunnen kuuluvani porukkaan 4,5</p> <p>Olen löytänyt uusia kavereita nuorisotilalta 3,7</p> <p>Nuorisotalolla on turvallinen ilmapiiri riippumatta siitä, ketkä ohjaajista ovat töissä 4,7</p> <p>Valtakunnallisen Nuorisobarometrin mukaan 15–29-vuotiaista nuorista epävarmuutta tai turvatomuutta kokee:</p> <p>19 % työn saamisen takia</p> <p>15 % opiskelujen takia</p> <p>14 % oman terveyden takia</p> <p>6 % oman syrjäytymisen takia</p>

TYÖIKÄISET

TYÖIKÄISTEN HYVINVOINTI

Työikäisten osalta henkisen hyvinvoinnin ongelmat ja elämäntapoihin liittyvät sairaudet ovat lisääntyneet niin Suomessa kuin globaalisti. Taustalla vaikuttavat yhteiskunnan ja ihmisten arkielämän kasvanut epävarmuus ja arjen päätöksentekoon liittyvien vaihtoehtojen lisääntyminen. Etenkin elämäntapoihin ja mielenterveyteen liittyvät ongelmat ovat viime vuosina kärjistyneet. Depressiolääkkeistä korvausta sekä mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saaneiden 25–65-vuotiaiden määrä vastaavanikäiseen väestöön verrattuna on Vihdissä voimakkaassa nousussa. Merkittävää nousua on myös aikuisten mielenterveyteen liittyvissä avohoitokäynneissä.

TEAviisarin tiedot kuvaavat terveydenedistämisasiäkkyyttä eli kunnan toimintaa asukkaidensa terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi. TEAviisarissa esitetään tuloksia organisaatioiden mitattavissa olevista ominaisuuksista ja toiminnasta. Mittaamisessa on keskitytty erityisesti organisaatioiden kykyyn integroida terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen organisaation perustoimintaan, niin että saavutetaan vaikutuksia kunta- ja alueiden terveydessä ja hyvinvoinnissa. TEAviisarilla mitattavia osa-alueita ovat: sitoutuminen, johtaminen, seuranta ja tarveanalyysi, voimavarat, osallisuus sekä muut ydintoiminnot. Kulttuurin TEApistemäärä vuodelta 2022 oli 50/100 ja liikunnan vastaava arvo 55/100 mikä tarkoittaa sitä, että kunnan toimintaa asukkaiden terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi tulisi vielä parantaa.

TYÖIKÄISTEN HYVINVOINTI

1. Työikäisten mielen hyvinvoinnin lisääminen ja päihteidenkäytön väheneminen sekä pandemia-ajan jälkihoidon huomioiminen

TAVOITE	TOIMENPIDE	VASTUUTAHO	MITTARI	TOTEUMA
<p>Mielen hyvinvoinnin lisääminen ja päihteidenkäytöstä aiheutuvien haittojen vähentäminen</p> <p>Mielenterveys on voimavara, osa terveyttä ja tärkeää yksilön hyvinvoinnin ja toimintakyvyn kannalta.</p> <p>Ehkäisevän päihdetyön tavoitteena on vähentää päihteiden kysyntää, saatavuutta, tarjontaa ja päihdehaittoja sekä edistää terveyttä, turvallisuutta ja hyvinvointia.</p>	<p>Laaditaan ennaltaehkäisevä mielenterveys- ja päihdestrategia Perusturvakuntayhtymä Karviaiseen</p> <p>Ehkäisevän päihdetyön toimielimen toiminta käynnistetään kunnassa 1.8.2021</p> <p>Järjestetään ryhmätoimintaa (MiePä-ryhmät)</p> <p>Järjestetään henkilöstölle puheeksiottokoulutusta</p> <p>Tiivistetään yhteistyötä mielen-terveys- ja päihdetyötä tekevien järjestöjen kanssa</p>	<p>Perusturvakuntayhtymä Karviainen sekä kunnan sivistyspalvelut</p>	<p>Mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saaneet 25–64-vuotiaat / 1000 vastaavan ikäistä</p> <p>Aikuisten mielenterveyden avohoitokäynnit / 1 000 18 vuotta täyttäneitä (vuosi 2018 ennakkotieto)</p> <p>Depressiolääkkeistä korvausta saaneet 25–64-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä</p>	<p>V. 2021 26,4 > v. 2022 29,1</p> <p>V. 2021 573,1 > v. 2022 590,8</p> <p>V. 2021 9,1 % > v. 2022 9,6 %</p>

TYÖIKÄISTEN HYVINVOINTI

2. Työikäisten osallisuuden ja vapaa-aikapalveluiden saavutettavuuden ja tunnettuuden lisääminen

TAVOITE	TOIMENPIDE	VASTUUTAHO	MITTARI	TOTEUMA
<p>Osallisuuden ja vapaa-aikapalveluiden saavutettavuuden ja tunnettuuden lisääminen</p> <p>Osallisuutta ja vapaa-aikapalveluiden saavutettavuutta sekä tunnettuutta lisäämällä kunta mahdollistaa työikäisten mielekkään toiminnan vapaa-ajalla</p>	<p>Aukioloajoissa sekä palveluiden tarjonnassa huomioidaan työikäiset entistä paremmin</p> <p>Mobiili- ja sähköisten palveluiden lisääminen/tunnettuus</p> <p>Järjestetään erilaisten vapaa-aikasektorin foorumeita</p> <p>Kehitetään ja ylläpidetään osallisuutta mahdollistavia palveluita</p>	<p>Kunnan liikunta- ja kulttuuri-palvelut</p>	<p>Kuntalaisbarometrin tulos: kunnan palveluista tiedottaminen, miten kuntalaisten vaikuttamisen mahdollisuudet on hoidettu asuinkunnassa</p> <p>Tyytyväisyys vapaa-aikapalveluiden järjestämiseen</p> <p>Liikunnan edistäminen kunnissa – TEA, pistemäärä</p> <p>Kulttuurin edistäminen kunnissa – TEA, pistemäärä</p>	<p>TEA-viisari:</p> <p>Liikunta 2022 55/100 2020 56/100</p> <p>Kulttuuri 2021 50/100 2019 41/100</p>

TYÖIKÄISTEN HYVINVOINTI

3. Työpaikkaomavaraisuuden lisääminen

TAVOITE	TOIMENPIDE	VASTUUTAHO	MITTARI	TOTEUMA
<p>Työpaikkaomavaraisuusasteen kasvattaminen</p> <p>Työpaikkaomavaraisuutta kasvattamalla pyritään lisäämään työikäisten hyvinvointia muun muassa vähentämällä työmatkapedelöintiä ja lisäämällä sitä kautta muuhun kuin matkustamiseen käytettävissä olevaa aikaa.</p> <p>Työpaikkaomavaraisuuden paranemisella on hyvinvointiin lisäksi välillisiä vaikutuksia muun muassa kuntatalouden tasapainon sekä mahdollisesti paikallisen työllisyyden parane- misen kautta.</p>	<p>Laajojen työpaikka-alueiden kaavoittaminen ja toteuttaminen, sekä tonttien luovutus elinkeinotoiminnan tarpeisiin.</p>	<p>Kunnan elinvoimapalvelut: kaavoitus- ja maankäyttöpalvelut, elinkeinopalvelut</p>	<p>Työpaikkaomavaraisuusaste</p>	<p>V. 2021 59,7 %, ei uusia tuloksia</p>

IKÄIHMISET

IKÄIHMISTEN HYVINVOINTI

- Kotona asuvia 65-vuotiaita oli 97,4 % (vuonna 2021 97,0 %) ja 75 vuotta täyttäviä 94,8 % (vuonna 2021 94,0%). Tulos on hyvällä tasolla.
- Vuoden 2022 aikana edistettiin Nummelan ydinkeskustan alueella muun muassa asemakaavoja N194 ja N206, joilla mahdollistetaan asumista kattavien palveluiden läheisyyteen.
- Palveluliikennettä käyttivät Vihdissä pääosin iäkkäät kuntalaiset. Matkoja vuonna 2022 tehtiin 2169. Matkamäärät laskivat hieman edellisestä vuodesta, vaikka tarjontaan lisättiin kaksi reittiä.
- Ikäihmisille suunnattua toimintaa järjestettiin mm. seuraavasti:
  - Liikuntapalvelut
    - kaikkina arkipäivinä sekä kuivan maan- että vesijumppaa
  - ViaDia Länsi-Uusimaa
    - Nummelan Senioritalon toiminta vilkasta
    - Vuonna 2022 lähes 10 000 seniorin käyntiä talossa
    - Kokemukset: yksinäisyys vähentyi ja yhteenkuulumisen tunne vahvistui
  - Vihdin evl-seurakunta
    - Onnittelupaketti ikäihmiselle (75, 80, 85, 90, 95, 100 ja yli)
    - Toivon paikassa ruokailua ja 14 ikäihmisten päivää
  - Wirtaa vihtiläisille -hanke
    - Vuonna 2022 liikutettu viikoittain noin 100 ikäihmistä

IKÄIHMISTEN HYVINVOINTI

1. Ikäihmisten osallisuuden ja arkiaktiivisuuden lisääminen sekä syrjäytymisen ennaltaehkäiseminen (Pandemia-ajan jälkihoidon huomioiminen)

TAVOITE	TOIMENPIDE	VASTUUTAHO	MITTARI	TOTEUMA
<p>Ikäihmisten osallisuuden ja arkiaktiivisuuden lisääminen sekä syrjäytymisen ennaltaehkäiseminen. Pandemia-ajan jälkihoidon huomioiminen.</p>	<p>Kaiku-kortin käyttöönottoaminen (Karviaisen, etsivän nuorisotyön ja seurakunnan diakoniatyön jakamat kulttuurisetelit, joilla asiakas pääsee ilmaiseksi kulttuuripalveluihin)</p> <p>Liikkumisohjelman laatiminen ikäihmisten osallisuuden ja aktiivisuuden lisäämiseksi</p> <p>Palveluiden järjestäminen ja mahdollistaminen ikäihmisille poikkihallinnollisena yhteistyönä; kuntopolut, uimahallivuorot ja jummat, vapaaehtoisliikuttajat, kampanjat, kohdenettu viestintä</p>	<p>Kunnan kulttuuripalvelut</p>	<p>Jaettujen kulttuuriseteleiden määrät, asiakaskokemukset</p> <p>Virtaa vihtiläisille vanhukseille -osallistujien määrät, kunnan jakamien liukuesteiden määrät, ikäihmisille suunnatut tapahtumat</p>	<p>Kunta on aloitteen ja palautteen perusteella suunnitellut liukuesteiden jakamista 75-vuotiaille ja sitä vanhemmille. Hankkeen pohjana on ollut kuntalaisaloite. Asia on valmistelussa. Valmistelun ensisijaisena kohteena on rahoituksen etsiminen hankinnalle.</p> <p>Kaikukorttia ei ole otettu käyttöön. Käyttöönottoa harkitaan uudelleen sen jälkeen kun kulttuurikeskuksen toiminta on saatu aloitettua.</p>
<p>Tietoisuuden lisääminen ikäihmisten olemassa olevista palveluista</p>	<p>Palvelukalenterin kehittäminen ikäihmisille kunnan nettisivuilla valtuustokauden aikana</p>	<p>Kunnan liikuntapalvelut, infra- ja tukipalvelut (saavutettavuus), yhteistyössä Karviaisen, seurakunnan sekä järjestötoimijoiden kanssa</p>	<p>Palvelukalenterin käyttäjämäärät</p>	<p>Liikuntapalveluiden perustoiminnasta suurin osa kohdentuu suoraan ikäihmisiin, liikuntapalvelut järjesti kaikkina arkipäivinä sekä kuivan maan että vesijumppaa. Toimintaa järjestettiin yhteistyössä vapaaehtoisten lähiliikuttajien kanssa.</p> <p>Ikäihmisten palvelukalenteri: Ikäihmisten tapahtumia ja harrastuksia voi hakea kunnan verkkosivujen tapahtumakalenterista ja harrastushausta. Harrastushaussa voi harrastuksia hakea ikäryhmittäin. Tapahtumakalenterissa ei tapahtumien luonteen takia ole erikseen ikäryhmittäistä hakua työikäisille ja ikäihmisille.</p>

IKÄIHMISTEN HYVINVOINTI

2. Ikäihmisten arjen sujuvuuden turvaaminen

TAVOITE	TOIMENPIDE	VASTUUTAHO	MITTARI	TOTEUMA
Esteettömät, kohtuuhintaiset vuokra-asunnot	Kohtuuhintaisten vuokra-asuntojen turvaaminen palveluiden läheisyydestä, yhteisölliset asu- miskohteet ikäihmisille otettava suunnittelussa huomioon	Konsernipalvelut, elinvoimapaalvelut mm. kaavoitus	Kotona asuvat 75 vuotta täyttäneet, % vastaavanikäisestä väestöstä Hissittömien vuokra-asuntojen määrä FCG:n Vihdissä ikäihmisille teettämän kyselyn tulokset, raportti ilmestynyt alkuvuodesta	Kotona asuvia 65-vuotiaita oli 97,4 % ja 75 vuotta täyttäviä 94,8 %. Tulos on hyvällä tasolla.
Palveluliikenne ja arkeen liittyvien palveluiden saavutettavuus	Palveluliikenteen parantaminen mm. yhteydet eri kyliltä Nummelan ViaDia Senioritalolle, terveyskeskukseen ja Nummelan sekä Vihdin kirkonkylän muihin palveluihin	Kunnan kuljetuspalvelut	Kuntalaiskysely/kunta-barometri Palveluliikenteen reittien määrä Palveluiden käyttäjämäärät	Nummelan ydinkeskustan alueella edistettiin asemakaavoja N194 ja N206, joilla mahdollistetaan asumista kattavien palveluiden läheisyyteen. Kaavassa N206 on määrää osoittaa rakennuspaikka kohtuuhintaisen asumisen tarpeisiin ja kaavassa N194 on osoitettu rakennuspaikka erityisesti senioriasumista varten.
Sähköisten palvelujen kehittäminen ja saavutettavuus ikäihmisille	Ikäihmisten tiedottaminen ja opastaminen sähköisten palveluiden käytössä	Kunnan ja Karviaisen sekä muiden toimijoiden kuten seurakunnan, järjestöjen, kolmannen sektorin ViaDian palvelut	Ikäihmisille suunnatut, palveluiden käyttöä ja toimivuutta kartoittavat kyselyt	Kattava ja edullinen palveluliikenne tarjosi asiointiyhteyksiä Vihdin kunnan alueella arkipäivisin maanantaista perjantaihin. Kaikilla reiteillä oli mahdollista maksuttomasti poiketa hakemaan tai viemään kotiin aikataulun sallimissa rajoissa.
				Liikuntarajoitteet huomioivaa palveluliikennettä käyttivät Vihdissä pääosin iäkkäät kuntalaiset. Palveluliikenteellä tehtiin vuonna 2022 yhteensä 2 169 matkaa. Matkamäärät laskivat 280 matkalla edellisestä vuodesta siitäkin huolimatta, että tarjontaan lisättiin kaksi reittiä syksyllä 2021.

IKÄIHMISTEN HYVINVOINTI

3. Yhteistyön tiivistäminen vapaaehtois-/järjestötoimijoiden kanssa ikäihmisten palveluiden järjestämiseksi

TAVOITE	TOIMENPIDE	VASTUUTAHO	MITTARI	TOTEUMA
Ikäihmisten hyvinvoinnin lisääminen kohdentamalla avustuksia	<p>Avustusten myöntämisen perusteissa ikäihmisten hyvinvoinnin kärkiteemojen huomioiminen:</p> <p>Vuosittaiset teemat, joiden pohjalta avustukset on kohdennetaan tiettyihin hyvinvointia edistäviin toimenpiteisiin (esim. mielenterveys- ja päihdepalveluihin, yksinäisyyden ehkäisemiseen), kunnanhallituksen kautta (sidottu hyvinvointikertomukseen)</p>	Kunta ja Karviainen yhteistyössä seurakunnan ja järjestöjen kanssa	Avustusten määrät Tapahtumien määrä	<p>Uusi hyvinvointiavustus otettiin käyttöön. Hyvinvointilautakunta jakoi ensimmäiset hyvinvointiavustukset kunnanhallituksen painopisteiden pohjalta kesäkuussa 2022. Hyvinvointiavustusta jaettiin yhdeksälle hakijalle yhteensä 20 000 e. Pääteemoina olivat työikäisten osalta mielen hyvinvoinnin lisääminen ja työikäisten mielekäs toiminta ja liikunnan lisääminen vapaa-ajalla sekä ikäihmisten osalta ikäihmisten osallisuuden ja arkiaktiivisuuden lisääminen.</p> <p>Kansalais- ja kulttuuritoiminnan avustuksia jaettiin yhteensä 45 000 e. Tämän lisäksi taiteen perusopetusta alueella toteuttavien yhdistysten toimintaa tuettiin yhteensä 50 000 eurolla.</p> <p>Avustuksin tai kumppanuussopimuksin toteutettu toiminta tavoitti hyvin kohderyhmää. Esimerkiksi ViaDia ry järjesti 78 tilaisuutta tai ryhmätoimintaa ja Nummelan Palloseuran Wirtaa vihtiläisille -hanke liikutti viikoittain noin sataa ikäihmistä.</p>

TERVEYS-JA HYVINVOINTIEROJEN TULEVAISUUDEN NÄKYMÄT

Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistäminen 2030 -valtioneuvoston periaatepäätös linjaa toimet, joilla suomalaisten ja vihtiläisten hyvinvoinnin ja terveyden eriarvoisuutta vähennetään vuoteen 2030 mennessä.

Päämääränä on turvata kestävä hyvinvointi kaikissa väestö- ja ikäryhmissä. Tavoite voi toteutua, kun ihmiset voivat mahdollisimman hyvin, heillä on työ-, opiskelu- ja toimintakyky ja he kokevat voivansa vaikuttaa omiin asioihinsa.

Covid-19-pandemian myötä kunnan tulee kiinnittää huomiota erityisesti haavoittuvassa asemassa olevien kuntalaisten palveluiden oikea-aikaisuuteen ja mitoitukseen.

Pohdittavaa meille kaikille:

- Miten rakennamme maailmaa ekologisesti kestävästi?
- Miten uudistamme demokratiaa osallistavammaksi?
- Miten vähennämme eriarvoisuutta ja lisäämme luottamusta?
- Miten päivitämme talouden korjaavaksi ja uusintavaksi?
- Millä ehdoilla otamme teknologiaa käyttöön?

KUNTALAISTEN HYVINVOINNIN EDISTÄMINEN TULEVAISUUDESSA

Osaamisen ja kulttuurin edistäminen

- Varhaiskasvatus
- Esi- ja perusopetus
- Lukiokoulutus
- Ammatillinen koulutus
- Vapaa sivistystyö
- Taide- ja kulttuuripalvelut
- Kirjastopalvelut
- Nuorisopalvelut
- Liikuntapalvelut

Elinympäristön kehittäminen

- Maapolitiikka
- Kaavoitus ja maankäytön suunnittelu
- Liikenne, joukkoliikenne
- Tieverkkojen rakentaminen ja ylläpito
- Vesihuolto
- Jätehuolto
- Elergiantuotanto ja -jakelu
- Rakennusvalvonta
- Asuntotoimi
- Ympäristönsuojelu ja terveellisen elinympäristön turvaaminen
- Turvallisuudesta ja varautumisesta huolehtiminen

Kunnan elinvoiman edistäminen

- Paikkakunnan vetovoimaisuus
- Vaikeasti työllistyvien tuki: etsivä nuorisotyö, työpajat, työttömyyden pitkitymisen ehkäisy, kaupunginosatyö
- Kotouttaminen
- Elinkeinopolitiikka: yritysneuvonta, kehittämishankkeet, yritystontit, alueen markkinointi, avoin data
- Resurssiviisaat toimintatavat

Paikallisen identiteetin ja demokratian edistäminen

- Monipuoliset osallistumismahdollisuudet
- Paikallinen yhteisöllisyys
- Viestintä ja vuorovaikutus
- Vaalit ja edustuksellinen demokratia
- Kansalaisjärjestöjen toimintamahdollisuudet
- Asukkaiden omaehtoinen toiminta

HYVINVOINNIN EDISTÄMISEN ERILLISOHJELMAT JA -SUUNNITELMAT

Laaja hyvinvointikertomus ja -suunnitelma 2021–2025 pitää sisällään seuraavat lakisäätiset ja muut kunta-tasoiset hyvinvointia edistävät suunnitelmat:

[Terveystieteiden ja terveydenhuollon järjestämissuunnitelma v 2021–2024](#)

[Perusturvakuntayhtymä Karviaisen palvelutasosuunnitelma](#)

[Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma](#)

[Suunnitelma ikääntyneen väestön tukemiseksi](#)

[Mielenterveys- ja päihdesuunnitelma](#)

**”HYVINVOINTI KUULUU
MEILLE KAIKILLE”**

